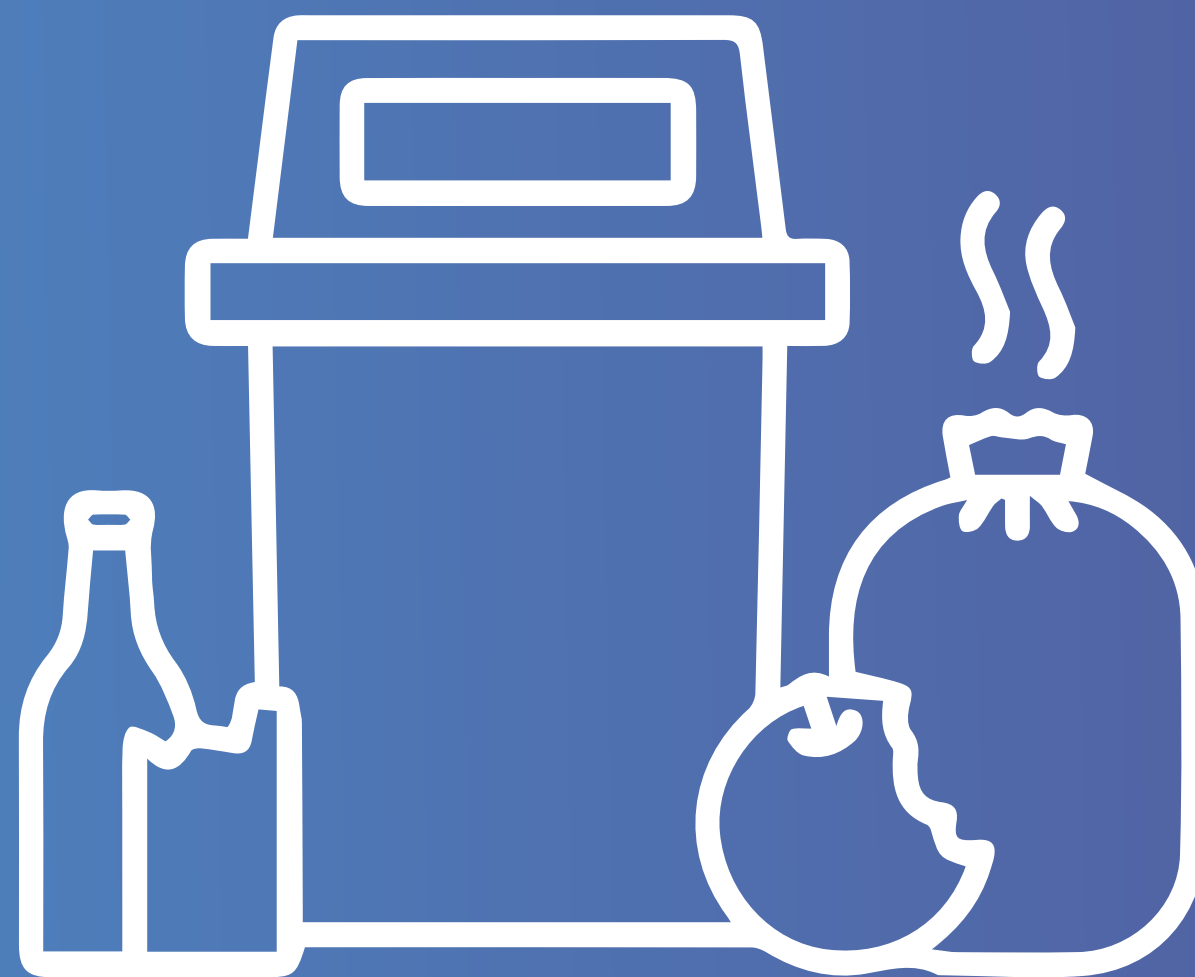

Nudging, Psychologie & Afval

Lunch-webinar

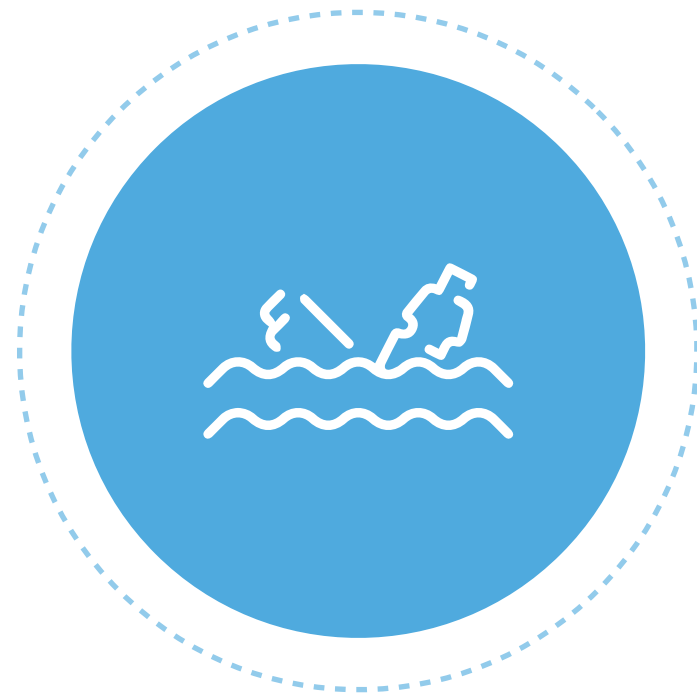
19%

van stedelijke bewoners ervaart
rondslingerend afval als **#1 ergernis**

Webinar Nudging, Psychologie & Afval

Topics van vandaag

Afval en milieu
Nudging tegen zwerfafval

Afvalscheiding & Recycling
Wat is de psychologie van afvalscheiding?

Campagnes
De psychologie van structurele gedragsverandering

Hoe het niet moet

Rationele boodschappen werken niet

Buitenproportionele straf roept reactance op

Wat doe je met je blikje? - **Broken Windows Theory**

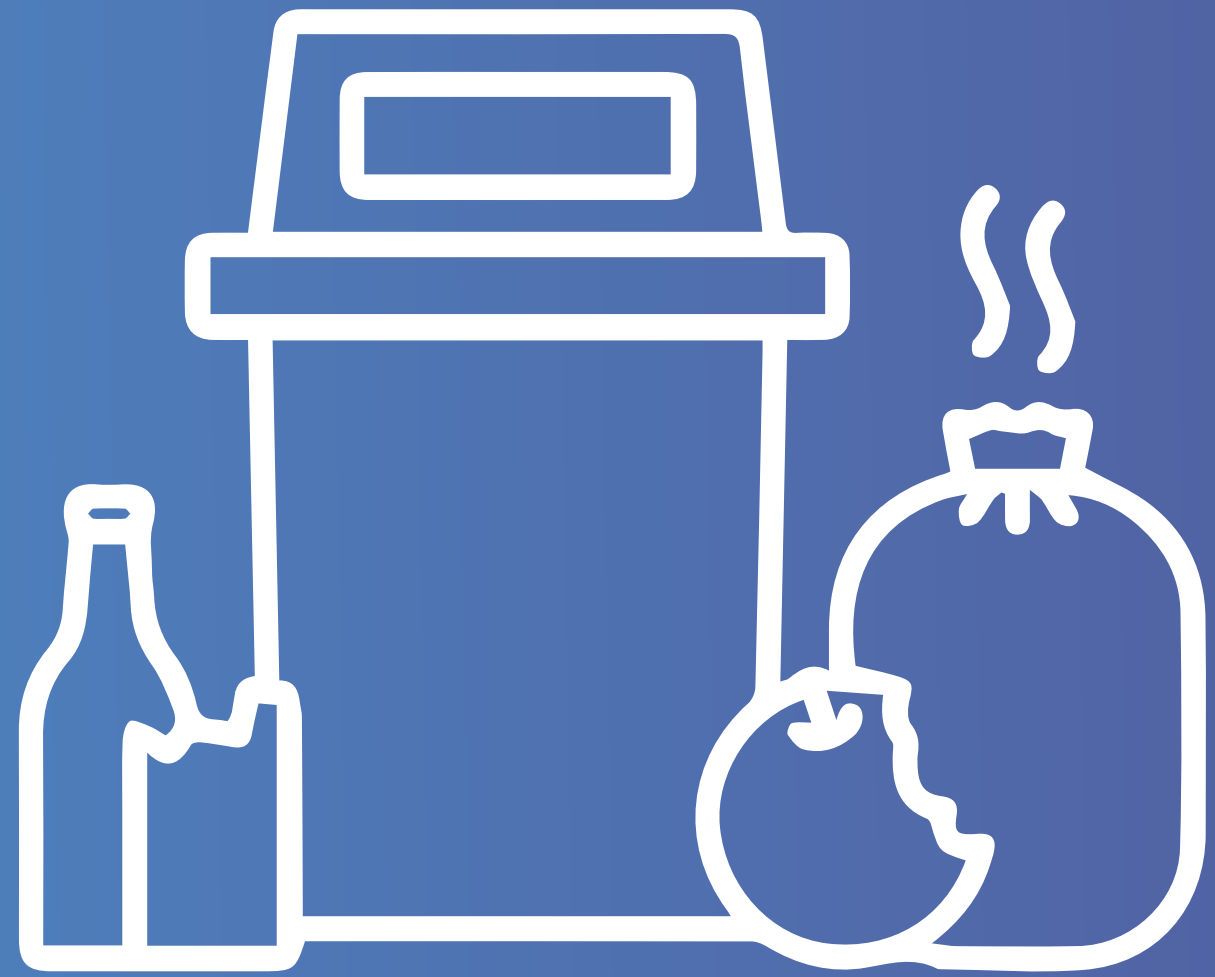
Wat werkt beter?

Eén blikje op de grond

Geen blikje op de grond

Hoe dan wel?

Drie effectieve nudges

1. Prompts

Durdan, Reeder, & Hecht, 1985; de Kort, McCalley, & Midden, (2008)

2. Commitment nudge tegen afval

- ▶ Onderzoek in Rotterdam (Merkelbach et al., 2021)
- ▶ Inspelen op buurtidentiteit

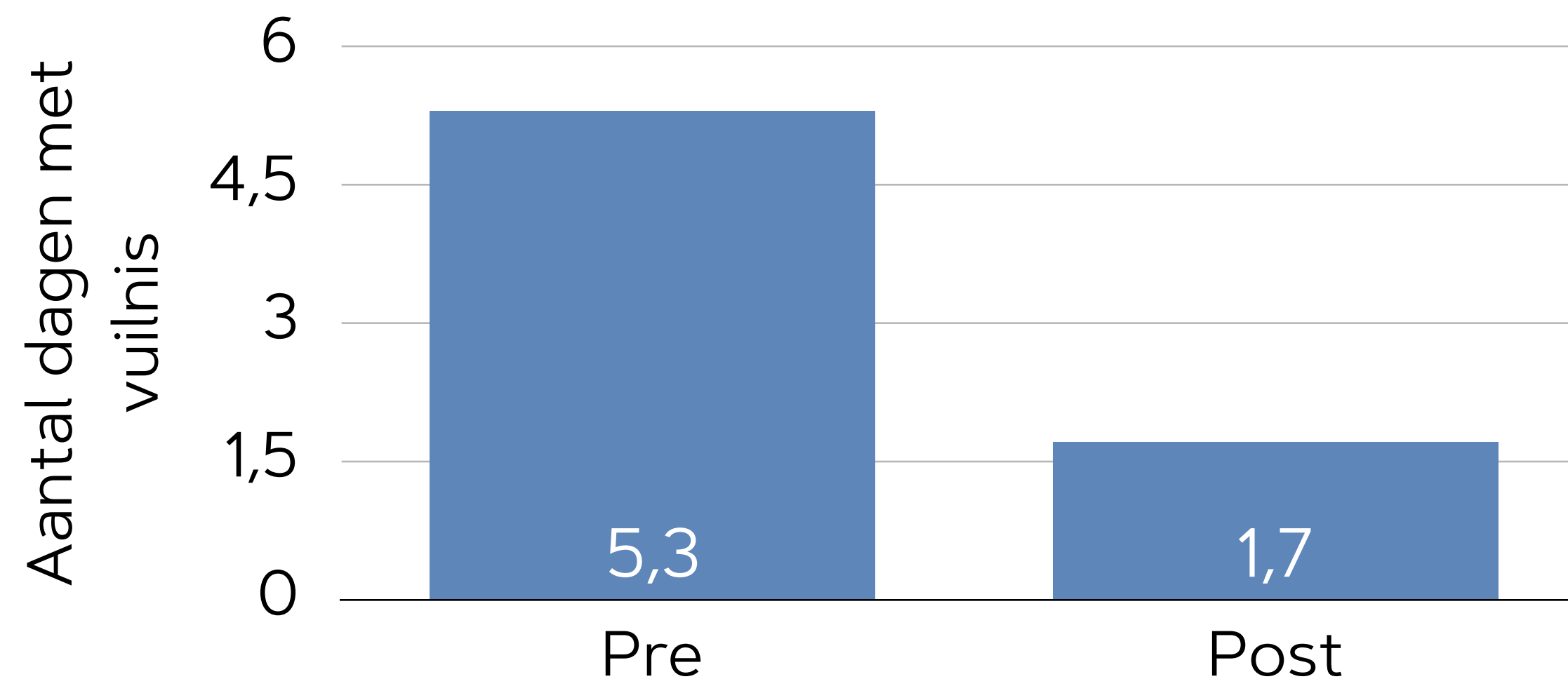
Stap 1. Informatie + Commitment aan huis

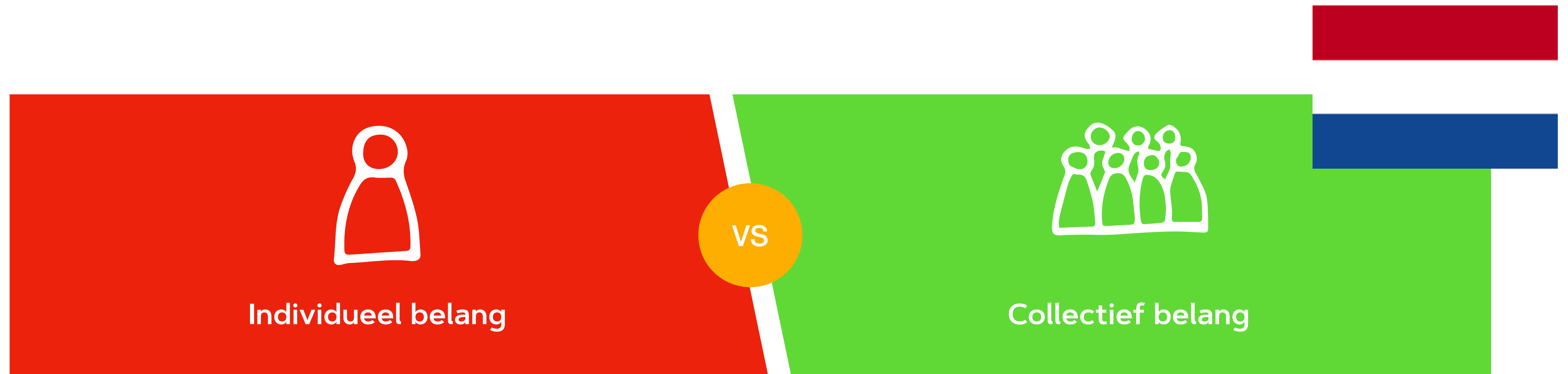
Stap 2. Reminder op correcte locatie

2. Commitment nudge tegen afval

- ▶ Buitengewoon sterke effectgrootte voor nudging ($d = 2.40$)
- ▶ Reden: afval trekt afval aan (e.g., Keizer et al., 2011; Schultz et al., 2013).

Waarom werkt **Collectieve identiteit**?

3. Inoculation effect

- ▶ Inoculation: een zwakke reden versterkt de tegenovergestelde attitude (Compton, 2013)
- ▶ Bonus: ogen grijpen aandacht en verhogen prosociaal gedrag

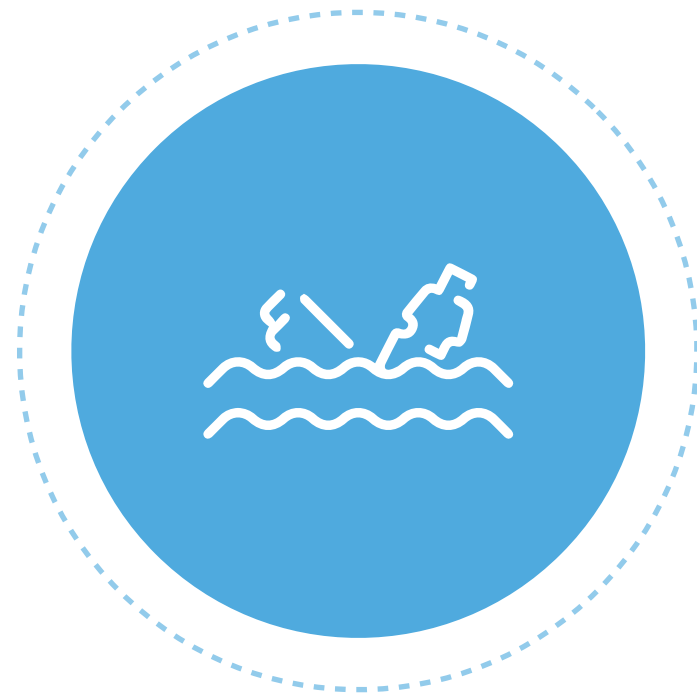
"Een betrokken Schiedamse had de gemeente Schiedam, opdrachtgever voor de borden, op het idee gebracht. Zij trof vergelijkbare borden in Engeland aan."

Bron: schiedam24.nl

Webinar Nudging, Psychologie & Afval

Topics van vandaag

Afval en milieu
Nudging tegen zwerfafval

Afvalscheiding & Recycling
Wat is de psychologie van afvalscheiding?

Campagnes
De psychologie van structurele gedragsverandering

1. Recycling gone wrong

- ▶ Onderzoek op kunstacademie
- ▶ Aanwezigheid recycling-bins maakt studenten minder zuinig met papier

+20%

Meer papierverbruik

2. Hoe komen we van wegwerpbekertjes af?

- ▶ Hoe verlaag je weerstand bij medewerkers voor verandering?
- ▶ Hoe stimuleer je de nieuwe gewenste gewoonte?

Driver Analyse. Totaaloverzicht

++

Wat activeert gewenst gedrag?

- Gevoel van autonomie
- Beschikbaarheid
- Positieve bekrachtiging
- Goede voorbeeld
- Duurzaamheidsbesef
- Gemak
- Social proof
- Prompts

Gebruik
herbruikbare
beker

Gewenst Gedrag

--

Wat blokkeert gewenst gedrag?

- Gewoontegedrag
- Weerstand tegen verandering
- Gebrek aan self-efficacy
- Gedoe met vaatwasser
- Hygiëne perceptie
- Werk op meerdere locaties

++

Wat activeert ongewenst gedrag?

- Gewoontegedrag
- Andere mensen zien die het ongewenste gedrag vertonen
- Discomfort met glazen
- Gemak gebruik wegwerpbekers

Gebruik
wegwerpbekers

Ongewenst gedrag

--

Wat blokkeert ongewenst gedrag?

- Fricctie
- Verantwoordelijkheidsgevoel
- Sociale afkeuring
- Verbod
- Gewoontes doorbreken en vervangen

Driver Analyse. Totaaloverzicht

++

Wat activeert gewenst gedrag?

- **Gevoel van autonomie**
- Beschikbaarheid
- Positieve bekrachtiging
- Goede voorbeeld
- Duurzaamheidsbesef
- Gemak
- Social proof
- Prompts

Gebruik
herbruikbare
beker

Gewenst Gedrag

--

Wat blokkeert gewenst gedrag?

- Gewoontegedrag
- Weerstand tegen verandering
- Gebrek aan self-efficacy
- Gedoe met vaatwasser
- Hygiëne perceptie
- Werk op meerdere locaties

++

Wat activeert ongewenst gedrag?

- Gewoontegedrag
- Andere mensen zien die het ongewenste gedrag vertonen
- Discomfort met glazen
- **Gemak gebruik wegwerpbekers**

Gebruik
wegwerpbekers

Ongewenst gedrag

--

Wat blokkeert ongewenst gedrag?

- Fricctie
- Verantwoordelijkheidsgevoel
- Sociale afkeuring
- Verbod
- Gewoontes doorbreken en vervangen

2.1 Geef mensen een gevoel van **autonomie**

Advies

Zoals eerder genoemd in de uitleg komt verandering automatisch met weerstand. Om te stimuleren dat medewerkers van de Gemeente de overstap van wegwerpbeker naar een glas of mok maken is het van sterk belang om deze weerstand te verlagen.

Een belangrijke factor hierin is het gevoel van autonomie, dat we hebben behandeld bij de onderbouwing van de poll. Geef medewerkers het gevoel dat zij zelf vrij zijn om keuzes te maken en mee kunnen denken. Juist nu is het belangrijk om hierop in te spelen, want zodra de wegwerpbekers daadwerkelijk verboden worden zal dit voor sommige mensen voelen alsof hun vrijheid wordt afgenomen. Maar ook wanneer het zo ver is kunnen jullie op autonomie inspelen om weerstand te verlagen en daarmee de algehele mindset voor het maken van duurzamere keuzes positiever te maken.

In de poll is al met grote mate gefocust op het verhogen van het gevoel van autonomie van de medewerkers. Zo hebben zij de ruimte gekregen om hun voorkeur voor drinkwaren aan te geven (materiaal, grootte). Dit geeft hen het gevoel dat zij zeggenschap hebben in deze verandering, wat de kans vergroot dat zij bereid zijn om hun gewoontes aan te passen. Wij adviseren jullie sterk om dit ook in andere communicatie en acties rondom deze verandering mee te nemen.

Waarom werkt het?

Mensen hechten extreem veel waarde aan een gevoel van autonomie en keuzevrijheid. Door hier rekening mee te houden en het gevoel van autonomie te verhogen tijdens deze transitie, zal dit een positieve invloed hebben op het vertonen van het gewenste gedrag en het maken van andere duurzamere keuzes.

Koffie

1. Heb je een voorkeur voor een bepaald materiaal om koffie uit te drinken?

- Nee, dat maakt niet uit
- Ja, ik drink koffie het liefst uit glas
- Ja, ik drink koffie het liefst uit aardewerk
- Ik drink geen koffie

2. Is de grootte van een glas of mok belangrijk voor jou wanneer je koffie drinkt?

- Nee, dat maakt niet uit
- Ja, ik drink liever uit een groot glas/mok
- Ja, ik drink liever uit een klein glas/mok
- Ik drink geen koffie
- Overig omdat... open vraag

Thee

3. Heb je een voorkeur voor bepaald materiaal om thee uit te drinken?

- Nee, dat maakt mij niet uit
- Ja, ik drink thee het liefst uit glas
- Ja, ik drink thee het liefst uit aardewerk
- Ik drink geen thee

4. Is de grootte van een glas of mok belangrijk voor jou wanneer je thee drinkt?

- Nee dat maakt niet uit
- Ja, ik drink liever uit een groot glas/mok
- Ja, ik drink liever uit een klein glas/mok
- Ik drink geen thee
- Overig omdat... open vraag

2.6 Maak koffie halen voor collega's makkelijker

Advies

Een andere bijkomstigheid van de wegwerpbekers die in de interviews werd aangegeven was het gemak waarmee ze voor andere collega's koffie konden halen. De huidige insteek maakt het mogelijk minder makkelijk om herbruikbare mokken mee te nemen wanneer je koffie haalt voor andere medewerkers.

Daarom adviseren we om een nieuw dienblad/tree te introduceren die het enerzijds makkelijker maakt om koffie voor collega's te halen, en als reminder dient om de mokken weer terug te brengen anderzijds. Dit kan bijvoorbeeld door een kleine boodschap op het dienblad met de tekst; 'Breng je mij snel weer terug?' gecombineerd met een smiley emoticon. De oude dienbladen kunnen, evenals de wegwerpbekers, op een plek uit het zicht worden weggeborgen.

Waarom werkt het?

Heel simpel geldt hier ook: maak ongewenste gedrag moeilijk, en het zal afnemen. Door oude dienbladen uit het zicht te plaatsen, zullen mensen meer moeten doen om deze tevoorschijn te halen en wordt dit gedrag minder aantrekkelijk, het is immers niet meer makkelijk om koffie uit wegwerpbekers aan collega's te serveren, en vooral makkelijker om mokken te gebruiken. Hierdoor neemt de kans toe dat collega's herbruikbare mokken gebruiken om koffie voor anderen te halen.

Positieve bekrachtiging in de vorm van een emoticon zorgt ervoor dat men meer positieve emoties ervaart bij het terugbrengen van de dienbladen. Dit stimuleert collega's nog eens extra om ze terug te brengen zodat anderen weer gebruik van een mok kunnen maken.

Huidig

Nieuw
Blauwdruk

3. Verpakking en recycle-gedrag

Flesje

Weinig verandering

Blikje

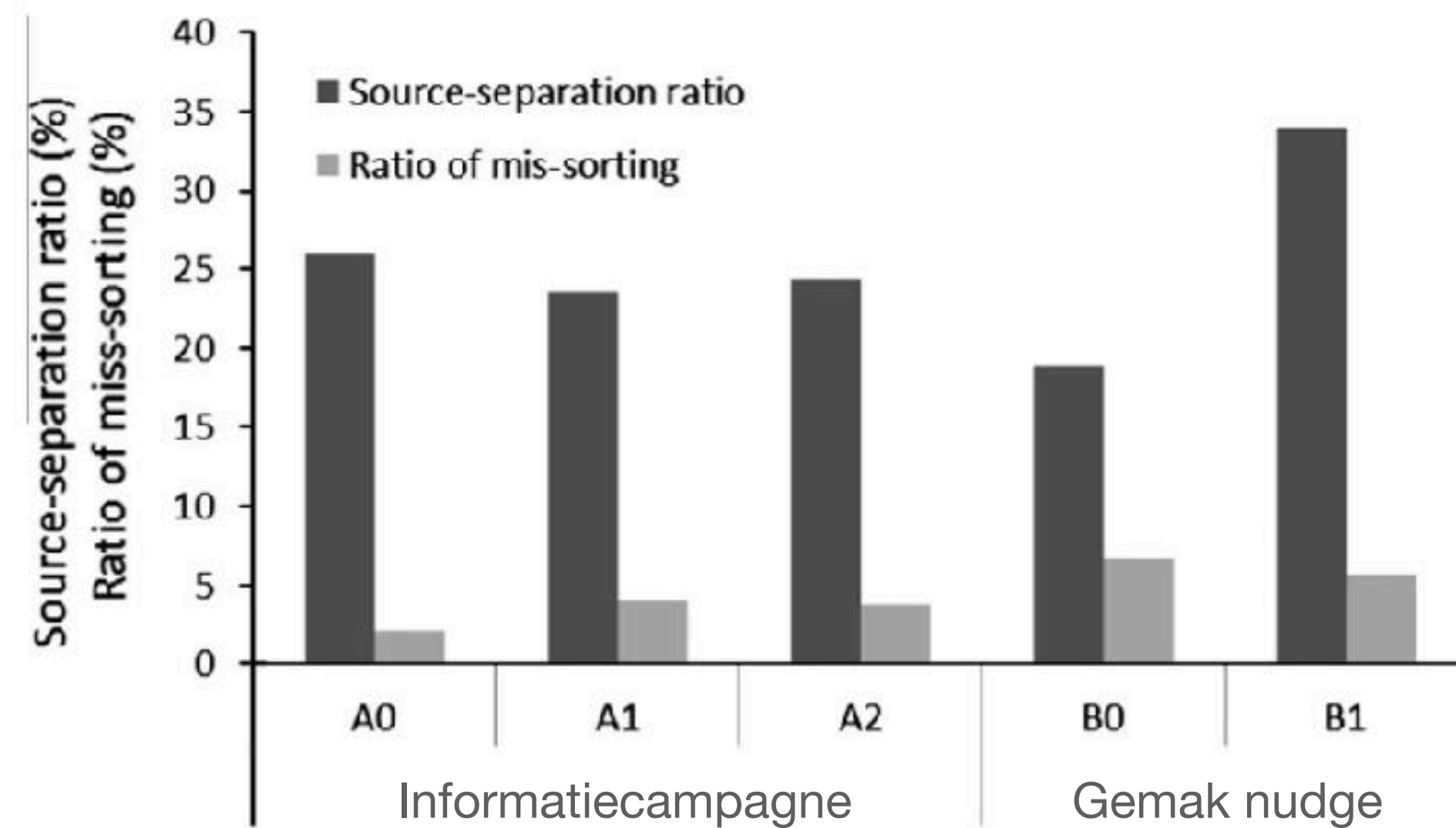

Veel verandering

4. Het belang van gemak

- ▶ Tweeds onderzoek testte informatie en gemak. Gemak won.

5. Het belang van de default

90-gallon

35-gallon

Recycling nam toe door grootte van afvalbak

Goed nieuws!

- Duurzaamheid en zorg voor de aarde is met de jaren een belangrijker brand asset geworden. Bovendien is de meerderheid van de consumenten bereid meer te betalen voor duurzame & recyclebare verpakkingen (Popovic et al., 2020).
- Maar... weten consumenten ook echt wat duurzaam is?

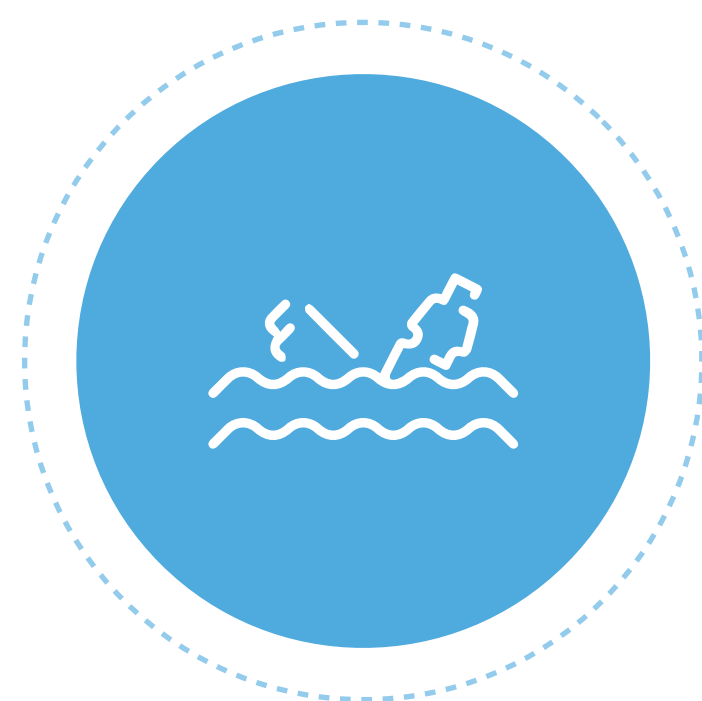
15% minder plastic!

Webinar Nudging, Psychologie & Afval

Topics van vandaag

Afval en milieu
Nudging tegen zwerfafval

Afvalscheiding & Recycling
Wat is de psychologie van afvalscheiding?

Campagnes
De psychologie van structurele gedragsverandering

1. Trek de struisvogel uit het zand

- ▶ Wanneer bewustwording wél werkt
- ▶ Niet bewust van informatie, maar van eigen gedrag: de Bincam

Gedragsverandering en nieuwe gewoontes

BinCam registreert wat je in de afvalbak gooit

BinCam post afval (en je ziet wie het gezien heeft)

Bin league

Week begin	Gobbler	Summerhill	Osama	Oscar
30th May				
23rd May				
16th May				
9th May				

Recycling achievements Money saved on food

Positieve resultaten gevisualiseerd in de Bin league

Het effect van subtielere schaamte

- ▶ Canada introduceerde de Clean Bag Policy
- ▶ Dit maakt recyclebare objecten zichtbaar voor burens en vuilnisophalers > schaamte
- ▶ **+15% recycling**
- ▶ **-27% afval**

Take-Aways: Psychologie van afval

- ✓ **Nudge de wereld schoner.** Pas nudges toe op de locatie waarop men vervuilt, bijvoorbeeld door aandacht te verplaatsen of blokkades op te werpen.
- ✓ **Stimuleer afvalscheiding op de juiste manier.** Informatie werkt niet, maar nudges zoals gemak, default en sociale schaamte wel.
- ✓ **Structurele gedragsverandering.** Afvalgedrag is sterk gewoontegedreven. Nieuwe gewoontes hebben tijd en emotie nodig om te ontwikkelen.